

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec — Posamezna številka 1 — Din

LETO 1940

FEBRUAR

STEV. 2

Nekaj iz župnijske kronike leta 1939.

Kratko je cerkveno oznanilo v novoletnem jutru. Pove nam nekaj števil. Pa so te številke v sleherni župniji bogate po svoji vsebini. Življenjsko in duhovno rast, pa tudi življenjsko in duhovno nazadovanje župnije, spričujejo.

Postojmo in premisljmo v miru nekaj števil iz župnijskih knjig! Nekaterim bodo v veselje in zadovoljstvo, nekaterim gotovo tudi v težek spomin, vsem naj pa bodo v opomin!

Število faranov znaša po zadnjem ljudskem štetju 5.002. Pri prihodnjem ljudskem štetju bo ta številka gotovo višja. Veča se število prebivalstva v Tržiču in na Bistrici. Vedno manj delavskih družin je pa v Dolini, kjer se je centrala gozdnih obratov barona Borna preselila na tržiški kolodvor. Kaže, da bo šolarjev v dolinski šoli vedno manj.

Rodilo se je v tržiški župniji 104 otrok, in sicer 58 dečkov in 46 deklic. Od teh je nezakonskih 9. Po poročilih se je rodilo v ljubljanski bolnišnici še 10 otrok, od teh 6 dečkov (eden nezakonski) in 5 deklic. Število vseh rojstev znaša torej 114. — Statistiki pravijo, da je normalno na en tisoč prebivalcev po 30 rojstev. Potem jih je pri nas bilo v minulem letu okoli 40 premalo! Odgovor pred Bogom bodo dajali starši!

Umrlo je v domači župniji 48 oseb, dva mrtva farana sta bila pripeljana iz Golnika, oziroma iz bolnišnice v Ljubljani, in tako jih je bilo pokopanih na našem pokopališču 50. Umrlo je 25 moških in 27 žensk. Otrok pod 6. letom je umrlo 10, nad 70 let starih je bilo pokopanih 19. Najstarejši mrlič je v življenju dosegel 88 let, 6 mesecev in 9 dni. Ves mesec september in december nismo imeli v župniji mrliča, kar je redkost. Smrt včasih počiva, a mahnila bo gotovo!

Porok je bilo v domači župniji 46, oklicev pa 64. — V postnem in adventnem času so sicer mirne poroke dovoljene, a niso zaželeno! Zaročenci ubirajo navadno precej dolgo pot k poročnemu oltarju, pa naj jo končajo v postu ali v adventu res samo v nujnih slučajih!

Sv. obhajil je bilo razdeljenih 73.765. Lepa je ta številka. Tistim, ki so jo večali, so prinašala sv. obhajila gotovo veliko milosti. Če pa mora kdo priznati, da k tej številki prav nič ni prispeval, naj se vzdrami. Jezus čaka.

Za misijone smo nabrali v misijonskem tednu, pri cerkvenih nabirkih in z darovi posameznikov toliko, da je bilo poslanega Družbi za širjenje vere 3.000 din in Apostolstvu sv. Cirila in Metoda 1.450 din. Poleg tega je bilo nabranega za bengalski misijon v nabiralniku pred sv. Andrejem 1.052 din in v konsumu 117 din, skupaj 1.149 din. Nekaj darov so prinesli tudi šolski otroci gg. veroučiteljem in so bili izročeni Društvu. Mnogi so pošiljali tudi sami darove v razne lepe misijonske name-ne. — Hvaležnost do naše vere naj misijonsko misel še podžiga!

Za Baragovo semenišče mora nekaj let prispevati vsaka župnija v škofiji. Je to naša sveta dolžnost. V večini župnij pobirajo od hiše do hiše. Naša župnija je že tri leta izpolnila vestno svojo dolžnost brez nadlegovanja po hišah. Prvo nedeljo v maju sta prišla dva gg. bogoslovca in sta pobirala uspešno po cerkvi, nekaj smo nabrali pri šmarnični pobožnosti, nekateri so prinesli svoje darove v župnijsko pisarno, nekaj je dodalo cerkveno premoženje. Z vsem tem je bila častna naloga župnije izpolnjena. Kaj ne, tudi v bodoče jo bomo!

Dobrodelnost je zelo lepo cvetela. Vodilna je bila Vincencijeva konferen-

ca, ki je obhajala tudi slovesno 50-letnico svoje ustanovitve. Tudi farni podporni fond in Elizabetna konferenca sta lepo vršila svojo dolžnost. Težko bi bilo naštetati vse številne dobrotnike tržiške dobrodelnosti, zato naj bodo njihova imena zapisana v knjigi božjih obresti. — Sirotišče in zavetišče na Skali ima zadnji čas 160 otrok pri kosilu. Zares visoka številka! — Rokodelski dom pogreša stalnih prebivalcev. Znamenje, da je rokodelskih pomočnikov vedno manj v Trziču. Dobrodošel je pa delavec, ki se ne mudijo za dolgo v Trziču. Vodi svoje posebno gospodarstvo in ima že nekaj let prav dobro in odločno, gospodinjstvo. — Reveže po družinah obiskujejo člani Vincencijeve in članice Elizabetne konference. Naravnost ganljivi so obiski članic Marijinih družb po družinah na sveti večer; brez zunanega hrupa prinašajo v revne družine obilico božičnega veselja. En sam dobrotnik je pred Božičem obdaroval tudi izredno visoko število revnih otrok na posebni božičnici, ki se je vršila na Skali. Številni so, ki trkajo na vrata župniške pisarne, da župnik in predsednik Vin-

cencijeve konference deli, pa naj vzame kjer hoče in more. — Potrebe so na vseh koncih mnogotere. Vincencijeva konferenca in farni podporni fond sta izdala v letu 1959, ogromno vsoto 388.452 din. K tej vsoti niso všteti številni darovi, ki so bili sprejeti in uporabljeni v naturalijah. Elizabetna konferenca in Marijina družba (za božičnico) sta pa vodili še svoje račune. Hvala Bogu, te vsote so bile izdane, pa tudi dobljene. Vsi izdatki in vse naprave dobrodelnosti so na pravi, nezadolženi poti. Bog blagoslavlja to delo in srca dobrotnikov tudi v bodočnosti!

Cerkveno gospodarstvo gre v lepem redu. Vedno je pri cerkvah kaj novega. V preteklem letu smo dobili v farni cerkvi nova tabernakelska vrata in eno novo zaprto spovednico. Popravljeni so bili okusno trije mašni plašči, prenovljene jaslice, pa še to in ono. Še eno spovednico dobimo do pepelnice. Vse postavke cerkvenega gospodarstva so bile ob koncu leta aktivne, le podružnica sv. Jurija nad Bistrico dolguje še skladu za nove zvonove 2.847,50 din. To je pa že malenkost!

Čadež Viktor, župnik v Mekinjah:

Nekaj višarskih spominov

Kdo je torej ta dr. Giovanni Perez? Možno je tako nenavaden pojav, da bi bilo prav, če bi ga ves slovenski svet поблиže poznal in se od njega učil. Pri-
stavim pa takoj, da je ta osebnost svetniški značaj z junaškimi krepostmi, ki jih ne moremo vsevprič posnemati brez izredne milosti božje, ampak jih moremo vsaj deloma le občudovati kot samo redko komu dosegljiv vzor.

Dr. Perez je leta 1958, hotel dokončati obsežno znanstveno delo, ki nosi naslov »Trattato di Patologia Chirurgica« ter obsega v celoti okrog 3.500 strani. En del te učenjaške razprave je izdal nekaj let poprej, leta 1958, pa naj bi dovršil to znamenito delo. Po poklicu je vseučiliški profesor na polikliniki Humberta I. na univerzi v Rimu, in sicer na oddelku »Istituto di patologia chirurgica e propedeutica clinica«. Ker doma ni našel potrebnega miru, se je to leto umaknil za poletno dobo v tiho in visoko ležečo Ovčjo vas (807 m), italijansko imenovano Valbruna, da se je

tam docela posvetil temu delu. Tam je bil vsako jutro pri sveti maši, opravil premišljevanje in z otroško pobožnostjo prejel sv. obhajilo, za kar je dan za dnevom porabil kako poldrugeto uro. V cerkvi je bil ta čas ves zatopljen v premišljevanje svetih skrivnosti. Nato se je vrnil v hotel, v katerem je bival, in se zatopil v svoje delo tako, da ga ves dan ni bilo na spregled; šele proti večeru se je za nekaj časa odmaknil znanstvenemu pisateljevanju, pa samo za toliko, da je v bližnji župni cerkvi opravil adoracijo, nato pa takoj zopet prijel za pero in delal pozno v noč, večkrat čez polnoč. To je bil dnevni red njegovih »počitnic« v Ovčji vasi vse dotlej, da je mogel zapisati zadnjo piko svoje razprave. Tedaj šele se je dvignil iz svojega zatišja: šel je na sv. Višarje, da se je Mariji zahvalil, ker se mu je posrečilo, zaključiti tako ogromno delo. Če še pomislimo, da je bil ta mož-vdovec takrat star že okrog 64 let, je jasno, da odpove naravna razlaga pri vprašanju.

kako je mogel kaj takega sploh vzdržati; umljivo je to le v zvezi z močjo, ki jo je zajemal iz sv. Rešnjega Telesa. Kako ga Italijani sami cenijo, se vidi že iz tega, da so ga izvolili za predsednika na zborovanju zdravnikov iz Italije in od drugod, ki se je vršilo v Florenci, menda tudi leta 1938. In takega odličnega zdravnika, ki uživa svetovni sloves, je bila sama ponižnost, brez kateri je itak vsaka pobožnost prazna pena in zunanji videz.

Skoro istočasno kot dr. Perez se je v istem hotelu v Ovčji vasi mudila ne navadno naobražena vseučiliška knjižničarka v Bolonji, gospa Bagini, odločna in vneta katoličanka. Vršila je tedaj med hotelskimi gosti vprav apostolsko nalogo, najrajši ob večernih urah, ko je zbirala goste okrog sebe in jim strokovnjaško pojasnjevala najrazličnejša verska, pa tudi druga znanstvena vprašanja. Te debate so trajale navadno pozno v noč in so hotelsko družbo tako priklenile nase, da ji ni preostajalo nič časa za ples ali kake druge nerodnosti: vse je napeto sledilo njenim globokomnim izvajanjem. Dolgi nočni razgovori so jo sicer odtegnili vsakdanjemu sv. obhajilu, vendar je vsaj večkrat tudi ona bila gost pri obhajilni mizi. To se pravi delati v smislu KA.

Po končanih zanimivih poizvedbah je naju soromarja še pred poldnevom pot pripeljala v Ukve (ital. Ugavizza), kjer biva še vedno mnogo Slovencev, za ktere je tudi v duhovnem pogledu dovolj dobro preskrbljeno. Od tam naju je vlak odpeljal mimo Naborjeta (ital. Malborghetto), ki ima po večini nemško prebivalstvo in mimo Lužnic (z enakim prebivalstvom do Lipalje vasi (ital. ali prav za prav furlansko Laglesie san Leopoldo). Lipalja vas je zadnja postaja pred Pontabljem, kjer je bila meja stare Avstrije in do kamor je od tam le še nekako 5 km. V Lipalji vasi žive, ali bolj izumirajo sploh zadnji Slovenci v zahodnem predelu Kanalske doline. Kajti, kakor vse kaže, bo slovenski življ v tem kraju spadal kmalu samo še v zgodovinsko preteklost, pač največ zaradi tega, ker tam že dalj časa pri velikem pomanjkanju slovenske duhovščine nimajo slovenskega dušnega pastirja; sedaj niti lastnega ne, ker že nekaj let upravlja to župnijo župnik iz Pontablja, od katerih zadnji sicer za

silo razume slovensko in tudi nemško, pridiguje pa le italijansko. Takoj pri vходу v vas sva z bratom naletela na starejšo ženico, ki je prav dobro govorila slovensko v prijetnem koroškem narečju. Pri ogledu cerkve in pokopališča sva pa opazila eno samo sled slovenstva: v cerkev vzdignjen nagrobni spomenik s slovenskim napisom, ki so ga pred kakimi 50 leti hvaležni farani postavili svojemu župniku.

Po lepi asfaltirani cesti sva potem peš nadaljevala pot nazaj proti Lužnicam (ital. Lusnizza), kjer le še ime kraja priča, da so nekdaž tod domovali Slovenci; danes o tem menda ni več sledu. Župnijo oskrbuje sosednji župnik iz Naborjeta, ki oznanja božjo besedo v nemškem in italijanskem jeziku. Starost ondotne župne cerkve sem ocenil na 200 do 300 let; neki tamošnji domačin mi je v nemškem jeziku »strokovnjaško« pojasnil, na moje tozadevno vprašanje, da je bila cerkev zidana »že« pred svetovno vojno. Ima pa znamenite oltarje, zadnji čas z notranjščino vred vse prenovljene. Čas naju je priganjal, da sva pospešila korake proti lužniškemu kolo-dvoru; neki vojak nama je hotel pot še nekoliko skrajšati s tovrstnim avtomobilom, a sva njegovo uslužnost hvaležno odklonila, ker sva imela za pešhojo še dovolj časa. Šla sva mimo precej znanih žvepljenih kopeli, kamor prihajajo na zdravljenje bolni na želodcu, jetrih itd. To je tudi dalo ime ondotnemu kolo-dvoru: Bagni di Lusnizza = Lužniške kopeli.

Nekako ob treh popoldne sva sopotnika zopet sedla na vlak v smeri proti Trbižu in se potem peljala naprej do svojega cilja, ki sva ga brez kake ne-zgode dosegla še isti dan zvečer. Druga polovica najine prvotne družbe se je prav tako srečno vrnila domov en dan kasneje. Vsi pa smo se potem čutili pokrepcane na duši in telesu; pri materi je celo zločesti kašelj po tem romanju vedno bolj pojenjavil in sredi te zime čisto prenehal, česar si ne moremo drugače razlagati kot kar otipljivo pomoč mogočne višarske Kraljice; in tako že sedaj snujemo načrte, kako bomo opisani 40-letnici dodali vsaj še eno številko, če nam bo seveda božja Previdnost to privolila.

Vsi tržiški župljani iskreno pozdravljeni!
(Konec.)

Preklicna izjava

Podpisana Angela Pavlič, zasebnica, Tržič, Pod Kokovnikom št. 4, preklicujem in obžalujem, kar sem nesramnega govorila o Dekliški Marijini družbi v Tržiču in o Mariji Valjavec iz Tržiča. Cerkevna ulica št. 28. — Zahvaljujem se tudi za odstop od sodnega postopanja.

Tržič, dne 24. januarja 1940

Pavlič Angela

Oznanila za februar

1. Svečnica — nezapovedan praznik in prvi petek v mesecu. Službe božje so kakor ob nedeljah in zaradi prvega petka je sveta maša ob šestih pred Najsvetejšim. Slovesen blagoslov sveč se vrši ob tri četrt na deset. Na predvečer je skupna molitev svete ure od osme do devete ure in bo združena tudi z litanijami pred Najsvetejšim.

3. Sv. Blaž. Ob šestih je orglana sveta maša. Blagoslov sv. Blaža se bo delil pred šesto in po šesti sveti maši. Verniki naj pokleknejo po cerkvi ob klopih.

4. Tretja predpepelnična nedelja, pustna nedelja in pričetek 40 urne pobožnosti. Po pridigi pred šesto sv. mašo bo blagoslov z Najsvetejšim, ki ostane izpostavljen do šeste ure zvečer. V ponedeljek ostane izpostavljen Najsvetejši od šeste ure zjutraj do šeste ure zvečer, v torek pa od šeste ure zjutraj do končane popoldanske pobožnosti. Kdor prejme sv. zakramente in moli v papežev namen, prejme popolne odpustke, ne-popolne odpustke pa nudi tudi vsak obisk Najsvetejšega, združen z molitvijo in kesanjem. Vsak dan tridnevniče bo popoldne ob treh pridiga in litanije, v torek bodo za sklep slovesne pete litanije Srca Jezusovega in zahvalna pesem. — Ure čiščenja naj bodo ob tridnevni razdeljene: V nedeljo 11—12 bližnji sosedje, 12—14 č. šolske sestre, 1—2 dekliska Marijina družba, 2—3 ženska Marijina družba, 4—5 tretji red, 5—6 možje in mladeniči. V ponedeljek in torek je red isti, kot v nedeljo, le po enajsti uri dop. naj pridejo tisti otroci, ki so tedaj prosti pouka. — Sv. maše bodo te dni ob 6., 8. in 10.

6. Pust. Popoldne ob treh je slovesen sklep tridnevniče, kot je označeno zgoraj. Zvečer ob 11. uri se oglasi veliki zvon župnijske cerkve, da opozori na postni čas.

7. Pepelnica. Ob tri četrt na šest je slovesen blagoslov pepela in nato pepelenje, ki se vrši tudi še po šesti sveti maši, katera bo orglana. Ta dan bo pričetek dobe za izpolnjevanje velikonočne dolžnosti. Pri nas je pa mogoče tudi že sv. zakramente ob pustni pobožnosti obrniti v ta namen. Ta dan je strogi post.

11. I. postna nedelja. Službe božje bodo v nedeljskem redu.

14., 16., 17. kvatrní dnevi. V sredo in v soboto je dovoljeno jesti meso, a si moramo pri jedi pritrpati, v petek je strogi post.

18. II. postna in kvatrna nedelja. Po vseh pri-

digah in popoldne pri večernicah molimo predpisano molitev za svetost duhovnikov. Po prvi sveti maši ostane Najsvetejši izpostavljen pol ure za molitveno uro za duhovnike. Pred cerkvijo je postavljena pušca za reveže Vincencijeve konference.

25. III. postna nedelja in god sv. Matije. Službe božje so v navadnem redu.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod odtehta pridiga 4., vesoljna odveza 2.

Dekliška Marijina družba: shod 18., skupno sveto obhajilo 25.

Marijina družba za žene: shod 25., skupno sveto obhajilo 11.

Marijini vrte: po napovedi gg. veroučiteljev. Molitvena pomoč KA: vsak petek zvečer ob 8. uri.

Mladinska pobožnost: ob pustni tridnevniči, po napovedi.

Mesečna šolska sveta spoved: meščanska šola 10., ljudska šola 17., popoldne ob treh.

Župnijska kronika za december 1939

Decembra v naši župniji rojenih: 14.

Decembra v naši župniji poročeni:

1. Brezovec Franc, sofer, Tržič, Ljubeljska cesta 17 in Klančar Pavlina, natakarica, Ljubljana, Jurčičev trg 3, v stolni župniji sv. Nikolaja, poročena 10. decembra.
2. Dovič Franc, čevljarški pomočnik, Tržič, Za Mošenikom 11 in Omejec Maksimilijana, predilniška delavka, Tržič, Kovaška ulica 5, poročena 16. decembra.
3. Kastrevc Franc, delavec na žagi, Tržič, Cerkevna ulica 5 in Sparovec Barbara, predilniška delavka, Tržič, Ljubeljska cesta 42, poročena 25. decembra.

Decembra v naši župniji umrli: Nihče!

Decembrska poročila od drugod:

1. Oman Franc, rojen v Tržiču 1. 2. 1915 se je poročil na Viču-Ljubljana 5. decembra 1939 z Bivic Jožefo.
2. Dr. Hawlina Herbert, rojen v Tržiču 30. 5. 1914, se je poročil v cerkvi sv. Družine v Mostah-Ljubljana 26. decembra. Pred poročni oltar je peljal cand. med. Suhadole Ano.
3. Kaul Viktorija, rojena 15. 7. 1908 v Dolini 78, se je poročila v Dubrovniku 31. decembra 1939. V zakon jo je vzel Petrovič Franc.
4. Tomažič Ludovik, rojen v Tržiču št. 110 dne 19. 8. 1888 usnjarskemu pomočniku Martinu in Heleni roj. Čadež, je prijavil svoj izstop iz rimsko-katoliške vere župnijskemu uradu Brezmadežne na Dunaju, XI.

Namesto venca umrli gospej Žabkar Zofiji, ki je umrla v Ljubljani, je darovala ga. Engelsberger Ivanka Vincencijeve konferenci 100 din. Bog povrni!

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Tržiču. — Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Gvido Rant, O. F. M. — Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: Maks Blejec.